UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

16 vtrum perdatur per obliuionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72772

Visual Library

in ſenibus non ſolum propter naturalem diſpoſitionem quietatis mo tibus paſſionum ſenſibilium, ſed etiam propter experientiam longi temporis.

Ad tertivm dicendum, ꝙ etiã in brutis animalibus ſunt determinatæ viæ perueniendi ad finem. Vnde videmus, quòd omnia animalia eiuſdem ſpeciei ſimiliter operãtur: ſed hoc non poteſt eſſe in homine propter rationem eius, quæ, cũ ſit cognoſcitiua vniuerſalium, ad infinita ſingularia ſe extendit.

Articvlvs xvi.

Vtrum prudentia poſſit amitti per obliuionem.

1.2.q.53. ar. 1.cor. Et ver. q. 18 art. 7. ad 6.

G Ad decimvmsextvm ſic proceditur. Vr̃, quòd prudentia poſſit amitti per obliuionem. Scientia.n. cùm ſit neceſſariorũ, eſt certior q̃ prudentia, quę eſt contingentium operabilium: ſed ſcientia amittitur p obliuionẽ: ergo multo magis prudẽtia.

Lib. 1. c. 1. & 2. tom. 5.

¶ 2 Præt. Sicut * Philoſ. dicit in 2. Ethi. Virtus ex eiſdem generatur, & corrũpitur cõtrario modo factis: ſed ad generationem prudẽtiæ neceſſarium eſt experimentũ, quod fit ex multis memorijs, vt dicitur in prin.

Li. 1. c. 1. non lõge a prin. tom. 3.

* Meta. ergo cũ obliuio memoriæ opponatur, videtur quòd prudẽtia per obliuionẽ poſſit amitti.

¶ 3 Præt. Prudentia non eſt ſine cognitione vniuerſalium: ſed vniuerſalium cognitio poteſt per obliuionem amitti: ergo & prudentia.

Lib. 6. c. 5 in fine, tom. 5.

H Sed contra eſt, quod * Philoſo. dicit in 6. Ethic. quòd obliuio eſt artis, & non prudentiæ.

Respon. Dicẽdum, ꝙ obliuio reſpicit cognitionem tm̃, & ideo per obliuionem poteſt aliquis artẽ totaliter perdere, & ſimiliter ſcientiam, quæ in ratione conſiſtunt: ſed prudẽtia nõ cõſiſtit in ſola cognitione, ſed ẽt in appetitu: quia, vt * dictum eſt, principalis eius actus eſt præcipere, quod eſt applicare cognitionem habitam ad appetendum, & operãdum.

Art. 8. huius quæſt.

Et ideo prudentia non directe tollitur per obliuionem, ſed magis corrũpitur per paſſiones. Dicit.n.* Philoſo. in 6. Ethic. ꝙ delectabile, & triſte peruertit æſtimationem prudẽtiæ. Vnde Daniel. 13. dicitur. Species decepit te, & cõcupiſcentia ſubuertit cor tuum. & Exod. 23. dicitur. Ne accipias munera, quæ excæcant etiã prudentes. Obliuio tñ poteſt impedire prudentiam, inquantum procedit ad præcipiendum ex aliqua cognitione, quæ per obliuionem tolli poteſt.

Lib. 6. ca. 5. a medio, to. 5.

I Ad primvm ergo dicẽdũ, ꝙ ſcientia eſt in ſola ratione, vnde de ea eſt alia ratio, vt ſupra * dictũ eſt.

In corp. art. & 1.2. q. 53. ar. 1.

Ad secvndvm dicendum, quòd experimẽtum prudentię nõ acquiritur ex ſola memoria, ſed ex exercitio recte præcipiendi.

Ad tertivm dicendũ, quòd prudẽtia principaliter conſiſtit non in cognitione vniuerſalium, ſed in applicatione ad opera, vt * dictum eſt: & ideo obliuio vniuerſalis cognitionis non corrũpit id, quod eſt principale in prudentia, ſed aliquod impedimentum ei affert, vt dictum eſt.

Ar. 3. huius quæſt.

K

¶ *Super quæſtionem quadrageſimamoctauam.*

In q. 48. unico contẽta ar. nihil occurrit ſcribẽdum aliud, quàm ut partes quaſi integrales prudentiæ ita figantur in animo, & exercitatione firmentur in operibus, initium ſumendo a docilitate,

Qvaestio xlviii.

De partibus prudentiæ, in quatuor articulos diuiſa.

Deinde conſiderãdum eſt de partibꝰ prudentiæ. Et circa hoc quæruntur octo.

¶ Primò, Quę ſint ptes prudẽtię.

¶ Secundò, De partibꝰ quaſi integralibus eius.

¶ Tertiò, De partib. ſubiectiuis eius.

¶ Quartò, De partib. potẽtialibꝰ.

Articvlvs primvs.

Vtrum conuenienter aſſignentur tres partes prudentiæ.

Ad primvm ſic proceditur. Videtur
nienter ſignentur tres partes pru
lius.n. in 2. Rhetoricæ, ponit tres partes
memoriam, intelligentiam, & prudent
bius autem † ſecundum ſententiam Pla
buit prudentiæ ſex ſ. rationem, intellec
ctionem, prouidentiam, docilitatem, &
Ariſt. autem in 6 Eth. dicit ad prudentiam
euboliam, ſyneſim, & gnomen. Fac
nem circa prudentiam de cuſtochia &
ſu, & intellectu. Quidam autem alius Ph
dicit, ꝙ ad prudentiam decem pertinen
ſolertia, prouidẽtia, regnatiua, militaris
nomica, dialectica, rhetorica, phyſica
ꝙ uel una aſſignatio ſit ſupflua, uel al

¶ 2 Præt. Prudentia diuiditur contra
politica, œconomica, dialectica, rhe
ſunt quædam ſcientiæ. non ergo ſunt
dentiæ.

¶ 3 Præt. Partes non excedunt totum
intellectiua, vel intelligentia, ratio, ſo
tas, non ſolum pertinent ad prudentia
ad omnes habitus cognoſcitiuos. ergo
poni partes prudentiæ.

¶ 4 Præte. Sicut conſiliari, & iudicare
ſunt actus rationis practicæ, ita etiam
pra habitum* eſt. ſicut ergo eubolia
dentię, quæ pertinet ad conſilium: &
me, quæ pertinent ad iudicium: ita
ni aliquid pertinens ad uſum.

¶ 5 Præt. Solicitudo ad prudentiam pe
ſupra dictum * eſt ergo etiam inter pa
tiæ ſolicitudo poni debuit.

Respon. Dicendum, ꝙ triplex eſt
gralis, ut paries, tectum, & fundamen
tes domus: ſubiectiua, ſicut bos & leo
nimalis: & potentialis, ſicut nutritiuum
ſunt partes animæ. Tribus ergo modis
gnari partes alicui uirtuti. Vno modo
nem partium integralium, ut ſ. illa dic
tes uirtutis alicuius, quæ neceſſe eſt
perfectum actum uirtutis illius. Et ſic
meratis poſſunt accipi octo partes pru
quas enumerat * Macrobius, quibus ad
ptima. ſ. memoria, quam ponit Tullius
ſiue ſolertia, quam ponit Ariſt. Nam
tię, etiam intellectus dicitur. Vnde Philo
6. Ethi. Horum ergo oportet habere
tem eſt intellectus: quorum octo quin
prudentiam ſecundum id, ꝙ eſt cogno
moria, rõ, intellectus, docilitas, & ſole
alia pertinent ad eam ſecundum quod
ua, applicando cognitionem ad opus
circunſpectio, & cautio, quorum di
patet ex hoc, ꝙ circa cognitionem tria
randa. Primò quidem ipſa cognitio,
ritorũ, eſt memoria: ſi aũt præſentium
gentium, ſiue neceſſariorum, uocatur
ue intelligentia. Secundò ipſa cogni